

**NOTAT fra møde med VEOK onsdag, den 12. november 2003 kl. 11.00
på Katolsk Bispekontor.**

Deltagere:

VEOK

Eva Antkowiak, næstformand
Kristine Fog-Morrisette
Børge Mannov (gik kl. 12.00)
Bent Raith, formand

Katolsk Orientering

Erling Tiedemann

Bispekontoret

Biskoppen
Hans Jensen

Dagsorden:

1. VEOK's placering og status i den danske katolske kirkes struktur
2. Adkomst- og debatproblemer med Katolsk Orientering
3. Samarbejdet mellem biskop og lægfolk gennem menighedsråd og pastoralaråd

ad 1: VEOK's placering og status i den danske katolske kirkes struktur

Bent Raith indledte, jfr. vedlagte tekst "*Møde med biskoppen den 12. november 2003*", som han læste op. Han betonedede VEOK's loyalitet over for Kirken, medlemmernes tilhørsforhold til Kirken og udtrykte VEOK's bekymring over udviklingen - eller snarere den manglende udvikling - i Kirken i dag og foreningens ønske om at medvirke til at skabe mere åbenhed og rummelighed inden for Kirken med en fri debat og dialog. På den baggrund undrede det VEOK, at foreningen har problemer med at blive nævnt på den officielle katolske hjemmeside i Danmark hhv. optaget i Katolsk Vejviser, hvilket var blevet afvist af biskoppen i en telefonsamtale med Bent Raith, der sluttede sin indledning med at stille flg. spørgsmål til biskoppen: "*Hvorfor kan vi ikke komme på den katolske hjemmeside, og hvorfor må vi heller ikke figurere i Katolsk Vejviser?*"

I sit svar udtrykte biskoppen sin værdsættelse af, at VEOK og dets medlemmer ønsker at være loyale over for Kirken og at forblive i den. Biskoppen tilkendegav dog, at bl.a. sommerens aktiviteter på foreningens hjemmeside subsidiært i Kristeligt Dagblad havde været stærkt medvirkende til afvisningen, idet han fandt, at der var en skingrende modsætning mellem loyal kritik og det, der var blevet offentliggjort, dvs. et bestemt anliggende og dets objektivitet på den ene side og det benyttede ordvalg på den anden. Som et andet eksempel på VEOK's fremgangsmåde nævnte biskoppen sommerens præstetrokade, om hvilken VEOK havde klaget til Rom, uden at han som biskop var blevet formelt orienteret herom af VEOK, og uden at der var kirkeretligt belæg for klagen. Han konstaterede, at VEOK hagede sig fast i gamle sager, som foreningen tog under behandling. Ét var utilfredshed, hvilket det var enhvers ret at give udtryk for. Noget andet at fremture med den flere år efter, som det f.eks. er tilfældet med Børge Mannovs gennemgang og fremstilling af udskiftningen af Willem Wuyts som redaktør af Katolsk Orientering - der i dag har den tredje redaktør efter Wuyts. Om sig selv sagde biskoppen, at han hverken er paranoid eller nærtagende, men at der må være proportion i kritikken, og at han ikke ville stå model til at blive hængt ud af VEOK i en unødigt polemisk, sådan som det hidtil havde været tilfældet. Af disse grunde var han utryk ved og nærrede mistillid til VEOK's aktiviteter - og han så ingen grund til at "blåstemple" VEOK ved at optage foreningen på hjemmesiden og i Katolsk Vejviser. Et andet misvisende element er VEOK's tagen patent på Andet Vatikankoncil og forsøg på at "redde det fra glemsel" både i Bispedømmet København og i Verdenskirken, hvilket der ingen proportion er i, da VEOK's bedømmelse af koncilets gennemslagskraft i Kirken simpelt hen ikke er korrekt.

Det virkelige problem, sluttede biskoppen, er den troskrise, som vi har, og som f.eks. Pastoralrådet arbejder med - det er dér, vi skal finde løsninger, fordi det er en af tidens store udfordringer.

Den efterfølgende drøftelse - belyst med konkrete eksempler - viste, at positionerne, for så vidt angik vurderingen af biskoppens håndtering af Wuyts- og Nibler-sagen og af præsterokaden m.v., som blev stærkt kritiseret af Børge Mannov og Kristine Fog-Morrisette, var uændret. Se endvidere *vedlagte bilag* fra Hans Jensen, der læste sit indlæg op på mødet. Indlægget, som refererer en formulering af Børge Mannov, der i sin fremstilling af Nibler-sagen i tidsskriftet "Katolsk Dialog" jævnfører biskoppens fremgangsmåde med romerske despoters og Hitlers - en formulering, som Mannov tilkendegav, at han fastholder - hvilket også Bent Raith senere på mødet og direkte adspurgt ikke fandt grund til at tage afstand fra med henvisning til foreningens liberale holdning, for så vidt angår medlemmernes udtryksform.

Børge Mannov foreslog, at man lavede en opinionsundersøgelse blandt katolikkerne i Danmark, så man fik belyst folks holdning til Kirken og dermed få klarhed over situationen. Han tilbød selv at bidrage vederlagsfrit til, sammen med en arbejdsgruppe, at udarbejde spørgsmål desangående. Erling Tiedemann anførte, at hvis det skulle være seriøst, måtte et institut sættes på opgaven, hvilket ville blive meget dyrt. Dertil kom de få menneskelige ressourcer i bispedømmet.

Vedrørende den klage, som foreningen VEOK havde sendt til Vatikanet, tog Eva Antkowiak afstand fra den og beklagede, at hun havde været med til at beslutte, at den skulle sendes.

Efter drøftelsen af dette punkt forlod Børge Mannov mødet med henvisning til, at han havde en anden aftale.

ad 2: Adkomst- og debatproblemer med Katolsk Orientering

Eva Antkowiak oplæste sit notat, der er *vedlagt som bilag*, og som primært var en kritik af, hvad hun betegnede som Erling Tiedemanns censur af uegnede læserbreve og længere artikler med teologiske eller politiske emner. Hendes indlæg sluttede med spørgsmålet: *"Derfor vil jeg spørge biskoppen, om bispedømmet ikke kan give lidt mere frihed til at udtale sig."*

I sit svar tilkendegav Erling Tiedemann, at biskoppen ikke blandede sig i det redaktionelle arbejde, og henviste i øvrigt til *"Retningslinier for udgivelsen af Katolsk Orientering" (med tilhørende bemærkninger)* af 17.4.1989, godkendt af biskop Martensen. Erling Tiedemann svarede derefter på Eva Antkowiaks kritik.

- 1: Alle blade og aviser modtager læserindlæg, som de ikke bringer.
- 2: Retningslinierne er en kontrakt, som skal sikre, at redaktøren ikke misbruger bladet til at gøre det til talerør for sine personlige meninger, og heller ikke undertrykker meninger, som ikke dækkes af redaktørens holdning.
- 3: Ifølge retningslinierne kan artikler om specielle og især vanskelige politiske, teologiske og andre videnskabelige emner med fordel henvises til andre katolske tidsskrifter med mere afgrænset læserkreds.
- 4: På det netop afholdt pastoralrådsmøde havde han i sin redegørelse om Katolsk

Orienterings virksomhed bl.a. givet en orientering om problematikken vedrørende læsebrev. En afvisning af et læserbrev begrundes skriftligt over for indsenderen. I andre "afviste" tilfælde opfordres indsenderen til at stramme sit indlæg, så gentagelser fra tidligere læsebrev undgås, uacceptabelt formuleret personkritik udelades, og indsenderens anliggende tydeliggøres. Hvad Pastoralrådet angår, havde han fået stor opbakning til redegørelsen af rådet.

Da Erling Tiedemann udbad sig et par konkrete eksempler, svarede Eva Antkowiak, at hun havde hørt, at Børge Mannov har fået et læserbrev tilbage, hvilket Erling Tiedemann ikke havde nogen erindring om - og i øvrigt mente han ikke at have modtaget et læserbrev fra Børge Mannov. Endvidere henviste Eva Antkowiak til et indlæg fra hende om Israel, som var blevet sendt til Katolsk Orientering og afvist af Erling Tiedemann, der oplyste, at han havde afvist det under henvisning til retningslinierne, hvorefter han læste et afsnit af et svar til Eva Antkowiak op, i hvilket han netop havde opfordret hende til at skrive læsebrev med et konkret og dokumenteret indhold.

Bent Raith, der selv i første omgang havde fået afslået læsebrev, som i modificeret udgave siden var blevet optaget i bladet, havde fuld forståelse for, at Erling Tiedemann er nødt til at redigere, og han håbede, at det gode samarbejde ville fortsætte, hvilket Eva Antkowiak tilsluttede sig.

ad 3: Samarbejdet mellem biskop og lægfolk gennem menighedsråd og pastoralråd

Blev ikke nået, da Børge Mannov, som skulle have indledt dette punkt, havde forladt mødet.

Afslutning:

Bent Raith konstaterede, at det havde været interessant at udveksle synspunkter. VEOK og Kirken i Danmark har en fælles intention, nemlig at hjælpe med til at få løst den troskrise, som biskoppen talte om. Han så med forhåbning på en forbedret kommunikation og udviklingen af en dialog, så man kunne mødes igen.

Biskoppen delte ønsket om en forbedret kommunikation og en konstruktiv dialog. Forudsætningen er, at foreningens virkemidler ændres, herunder både mht. foreningens og enkeltmedlemmernes måde at formulere synspunkter på såvel på VEOK's hjemmeside som i pressen, idet en eventuel fremtidig optagelse på bispedømmets hjemmeside og/eller i Katolsk Vejviser ville afhænge af, at den grad af subjektivitet samt den udtryksform og stil, som VEOK og foreningens enkeltmedlemmer hidtil har lagt for dagen, højnes, da den indtil nu ikke har været tillidsvækkende.

Den 17.11.03

Hans Jensen